

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XXXVII. Solvuntur reliquæ objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

ex officio bona, seipſis in Deum referuntur.) Hanc quippe Juliani objectionem: *Si Gentilis nudum operaverit, numquid quia non est ex fide, peccatum est?* sic solvit: *Prorsus in quantum non est ex fide, peccatum est. Non quia per seipsum factum, quod est nudum operare, peccatum est (cum sit ex officio bonum) sed de tali opere non in Domino gloriarī (id est, in gloriam Dei illud non referre, ad quam relationem in Præfatione in Psal. 31. & alibi requirit fidem saltem inchoatam) solus impius negat esse peccatum. Quod ut intelligas, quamvis jam satis inde fuerit disputatum; tamen quia magna res est, adhuc paulisper auscultia. Ecce eadem commemoro, quæ ipse posuisti: si Gentilis qui non vivit ex fide, nudum operaverit, periclitantem liberaverit, agri vulnere foverit, divitias honeste amicitie impenderit, ad testimonium falsum nec tormentis potuerit impelli. Quæro abs te, utrum hæc bona opera bene facit? dicitur es, & bona facit, & bene. Sed ei contradicit, fortiterque resistit Augustinus, loquendo de operibus illis ad malum finem relatis (utpote quæ Julianus nunquam dixit bene fieri) igitur & resistit & contradicit, loquendo de operibus illis, etiam præcisè quatenus in Deum non relatis. Non igitur censuit ea hoc ipso referri in Deum, tamquam finem ultimum, quo sunt opera, seu officia virtutum, etiam absque relatione in finem malum. Imò oppositum manifestè supposuit, dum toto illo capite hanc contra Julianum rationem toties ingeminavit, opera illa hoc ipso male fieri, quo non sunt intentione fidei bona, hoc est ejus quæ per dilectionem operatur. Hoc ipso quod ad suum non referuntur. Autorem dona Dei, &c. Hoc ipso quo fiunt sine amore Creatoris, &c. Vide hoc argumentum fufius deductum infra, cap...*

410 6°. Denique ad voluntatem undequaque bonam, opusque virtutis numeris omnibus absolutum, sive debitis omnibus circumstantiis ornatum, Augustinus tam constanter asserit liberum non sufficere arbitrium, sed necessarium esse gratiæ auxilium, ut in eo ponat summam suæ contra Pelagianos victoriæ, falsus alioqui se à Pelagianis victum, ut videbimus libro sequenti. Sed si censuisset omne cuiuscumque virtutis officium seipſo referri in Deum, ad opus virtutis numeris omnibus absolutum, tam constanter non asseruisset, necessarium esse gratiæ auxilium; cum officia moralium virtutum multa, sine gratiæ auxilio, multi, etiam Ethnicī, faciant, ut fateatur l. de Ipir. & lit. c. 28. dicens: *Non enim usque adeo in anima humana imago Dei terrenorum affectuum labe detrita est, ut nulla in ea velut extrema lineamenta remanserint, ut merito dici possit, etiam in ipsa impietate vita sue facere aliqua legis, vel sapere.*

CAPUT XXXVII.

Solvuntur reliquæ objectiones.

411 Objicies 2°. Dum Augustinus dicit opus virtutis tunc bene fieri, dum fit ex cha-

ritate, facere ex charitate, secundum ipsum, idem est, quod facere ex dilectione legis. Sed facere ex dilectione legis, nihil aliud est quam facere ex dilectione virtutis. Ergo. Respondeo distinguendo majorem: facere ex charitate, secundum ipsum, idem est quod facere ex dilectione legis humanæ, quæ Deus non est, sic nego: idem est quod facere ex dilectione legis divinæ, quæ Deus est, sic concedo majorem. Sed hoc sensu nego minorem. Unde nec ille, Augustini sensu, ex charitate agit, qui agit ex amore conformitatis cum ratione humana præcisè, nisi amet conformitatem cum ratione, vel lege humana, formaliter ut hæc signum est rationis, legis, voluntatisque divinæ.

Objicies 3°. Augustinus l. 4. contra Julianum c. 3. cum dixisset: *Sine amore Creatoris nullus bene utitur creaturis*, hunc Creatoris amorem, in pudicitia conjugali v. g. mox explicat per intentionem, quæ conjuges miscetur non voluptate libidinis, sed voluntate propaginis: id ergo non intelligit de veri nominis charitate. Consequentia patet, probatur antecedens ex verbis ipsius; ait enim: *Hoc ergo amore opus est, ut bonum beatificum sit & pudicitia conjugalis, ut sit ejus intentio, quando utitur conjugis carne, non in voluptate libidinis, sed in voluntate propaginis.*

Respondeo negando consequentiam; amorem quippe Creatoris, quo opus esse dicit ad pudicitiam conjugalem, esse Dei propter se amorem, constat ex principio istius capituli, ubi sic: *Ego dixi, pudicum non veraciter dici, qui non propter Deum verum, fidem carnibus servat uxori.* Constat item ex reliquo processu ejusdem capituli, libro sequenti exhibendo. Deinde loco objecto dicit quidem, opus esse amore Creatoris, ut intentio conjugum non sit in voluptate libidinis, sed in voluntate propaginis; sed non dicit amorem illum Creatoris præcisè consistere in voluntate propaginis; imò oppositum patenter innuat, partim dum ait opus esse amore Creatoris, qui non est nisi à Deo per gratiam, quæ opus non est ad exercendam copulam conjugalem merè ad habendam propaginem. Partim dum ibidem cap. 1. l. 1. de nuptiis & concupisc. c. 4. contentus non est intentione propaginis utcumque, sive intentione generandæ proli; sed requirit intentionem generandæ illam Deo, sive ut regenerationi generatio præparetur, sive ut qui ex eis sæculi filii nascuntur, in Dei filios renascantur, ut ex membris primi hominis, in membra transferantur Christi, &c. prout n. 361. vidimus.

Objicies 4°. Si ad virtutem numeris omnibus absolutam requireretur charitas veri nominis, sequeretur veram esse propositionem à Pio V. Gregorio XIII. & Urbano VIII. damnatam. *Non est vera obedientia quæ fit sine charitate.*

Respondeo negando sequelam: quia ex dictis Prolegom. 6. cap. 9. certissimum est pro-

positionem illam non esse damnatam in sensu Augustini, aliorumque probatorum Ecclesie Patrum, quem supra exposuimus; sed in alio sensu, in Ecclesia peregrino, à damnatarum illarum propositionum Assertoribus intento: intellectam utique de charitate famosè dicta, quæ est per Spiritum sanctum inhabitantem, vel intellectam de obedientia vera, quoad substantiam; quasi verò sine veri nominis charitate, nulla foret obedientia vera quoad substantiam rei præceptæ. Quorum utrumque falsissimum est, meritòque damnatum. Vide dicta loco citato.

414 Objicies 5°. Saltem sequeretur veram esse propositionem sequentem, ab Alexandro VIII. damnatam: *Quando in magnis peccatoribus deficit omnis amor, deficit etiam fides, & etiamsi videantur credere, non est fides divina, sed humana.*

Respondeo negando sequelam: quia propositio ista damnata est, vel quatenus asserit, non dari fidem informem (quod est contra Apostolum I. Cor. 13. & contra Tridentinum sess. 6. can. 28.) vel quatenus, ultra pium affectum erga primam Veritatem, ad fidem christianam requirit amorem aliquem distinctum, per quem referatur in Deum; cum tamen singulæ virtutes Theologicæ seipsis in Deum satis referantur. Non autem damnata est quatenus pium illum erga primam Veritatem affectum requirit; utpote quem omnes Theologi requirunt.

415 Objicies 6°. Sequeretur nullam esse veram virtutem, nisi charitatem.

Respondeo negando sequelam: tum quia aliud est, quòd nulla sit vera virtus sine charitate; aliud, quòd nulla sit vera virtus, nisi charitas; quemadmodum aliud est, quòd nulla fides sit formata sine charitate; aliud, quòd nulla sit fides formata, nisi charitas. Tum quia adhuc subsistit discrimen virtutum inter se penes propria officia, particularesque fines proximos. Quod quia per se satis notum est de virtutibus moralibus, solum opus id breviter ostendere de theologicis.

Adhuc ergo discrimen est inter fidem, spem, & charitatem, quòd utique fides essentialiter respiciat Deum, ut obscurè propositum; spes, ut objectum absens; à quibus imperfectionibus aliena est major horum charitas; quæ propterea non evacuatur (uti fides & spes) imò perficitur, dum objectum est præsens, clarè & intuitivè propositum. Discrimen hoc tradit Augustinus in Psal. 91. hisce verbis: *Charitas, quæ tertia nobis adjungitur ad fidem & spem, major est supra fidem & spem: quia fides rerum est quæ non videntur; erit autem species, cum visa fuerint. Et spes rei est quæ non tenetur, quæ, adveniente ipsa re, non erit jam spes: quia tenebimus, non sperabimus. Charitas autem non novit nisi crescere magis magisque. Si enim amamus quem non videmus, quomodo amaturi sumus, cum viderimus.*

Alterum discrimen fidei & spei à charitate, est quòd nec fides, nec spes sit formaliter amor, uti est charitas. Fides namque est virtus quæ firmiter assentimur revelatis, quatenus à Deo revelata sunt. Spes est virtus, quæ certa cum fiducia expectamus Deum, ut à nobis possidendum, per media quidem ardua, possibilia tamen per auxiliatricem Dei omnipotentiam, gratiamque Redemptoris, quibus in-nixa mens, erigit se ad possessionem illam expectandam.

Tertium discrimen addunt nonnulli, quòd utique fides respiciat Deum in ratione primæ Veritatis; spes, in ratione futuræ nostræ felicitatis; charitas, in ratione summæ in se bonitatis. Unde dicunt quòd fides est amor, vel oritur ex amore glorificante Deum in ratione primæ Veritatis; Spes, amor glorificans Deum in ratione summæ nostræ felicitatis; Charitas, amor glorificans Deum in ratione summæ in se bonitatis; imò in ratione omnis bonitatis: ita ut fides præferat Deum omni alteri veritati; spes, omni alteri felicitati; charitas, omni alteri bonitati. Sed hæc limâ indigent, ideòque discutiantur to. seq. ubi de spe.

LIBER NONUS.

AMOR GRATIOSUS,

Sive

De gratia ad amorem ordinatum necessaria.

I inspiratio dilectionis, ut cognita sancto amore faciamus, proprie gratia est, uti Augustinus dicit l. 4. ad Bonifacium c. 5. gratiâ nihil amabilius, quia nihil jucundius. Quid enim debet esse jucundius vel infirmis gratiâ, quâ sanantur? vel pigris gratiâ, quâ excitantur? vel nolentibus gratiâ, quâ juvantur, ut volentes & amantes fiant? ait idem Augustinus

epist. 105. Quid non amabile gratia præstat: malis præstat ut boni sint; bonis, ut meliores sint; melioribus, ut perfecti sint; perfectis, ut perseverantes sint; perseverantibus, ut salvi sint & beati. O beatissima gratia (ait Thomas à Kempis l. 3. de Imit. Christ. c. 55.) quæ pauperem spiritu, virtutibus divitem facis, humilem corde reddis, veni, descende ad me, reple me manè misericordiâ tuâ,